

URZĄD STATYSTYCZNY W GDAŃSKU

Opracowania sygnałne

Przemysł i działalność innowacyjna w województwie pomorskim w 2010 r.

W 2010 r. wartość produkcji sprzedanej przemysłu w województwie pomorskim w cenach bieżących wyniosła 63,2 mld zł (w 2009 r. 55,6 mld zł), a udział województwa w wartości ogólnokrajowej stanowił 6,4%. W przeliczeniu na 1 mieszkańca wartość produkcji sprzedanej wyniosła 28279 zł (dla Polski odpowiednio 25813 zł). Natomiast produkcja sprzedana przemysłu liczona w cenach stałych była w województwie pomorskim wyższa o 12,6% w stosunku do poprzedniego roku.

W 2010 r. przedsiębiorstwa przemysłowe o liczbie pracujących powyżej 9 osób zrealizowały sprzedaż (w cenach stałych) o 14,9% większą niż rok wcześniej, przy równoczesnym spadku przeciętnego zatrudnienia o 2,8%. Znaczny wzrost produkcji sprzedanej (w cenach stałych) w stosunku do 2009 r. odnotowano między innymi w produkcji: komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (o 65,0%), chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 32,3%), maszyn i urządzeń (o 26,5%), wyrobów z metali (o 21,6%) oraz urządzeń elektrycznych (o 20,7%). Natomiast spadek produkcji sprzedanej w cenach stałych o 41,5% zanotowano w produkcji pozostałego sprzętu transportowego.

Tabl. 1. Podstawowe dane o przemyśle ^a według sekcji i działów

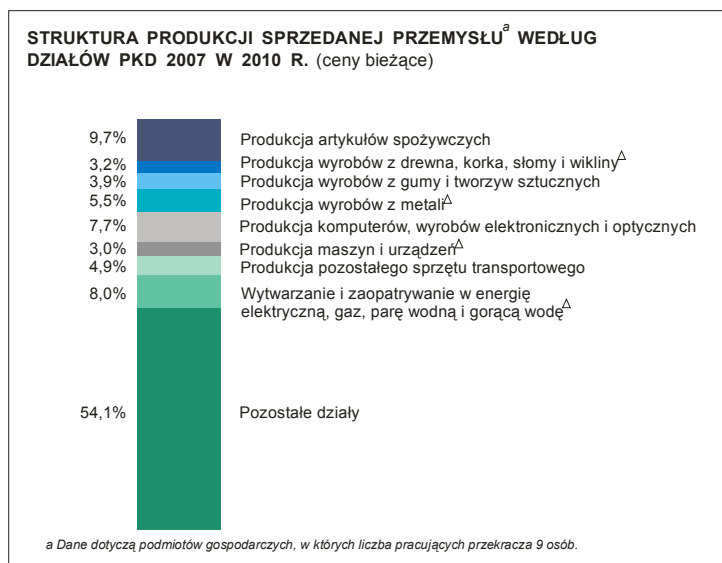
WYSZCZEGÓLNIENIE		Produkcja sprzedana (ceny bieżące) z mln zł	Przeciętne zatrudnienie	Wydajność pracy w zł ^b
OGÓŁEM	2009	50820,3	142843	355777
	2010	58892,3	138810	424266
w tym:				
Przetwórstwo przemysłowe	2009	45072,4	122842	366914
	2010	52558,2	119513	439770
w tym:				
Produkcja artykułów spożywczych	2009	5259,2	19363	271609
	2010	5716,7	19531	292699
Produkcja wyrobów z drewna, korka słomy i wikliny ^Δ	2009	1738,5	10308	168653
	2010	1890,4	10311	183341
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	2009	913,0	2227	409971
	2010	1039,9	2171	478992
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	2009	2068,2	7738	267282
	2010	2282,1	8172	279258
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców nie- metalicznych	2009	1100,5	4721	233111
	2010	1204,8	4663	258373
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	2009	2914,3	14424	202045
	2010	3250,4	14317	227030
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	2009	3510,8	9616	365099
	2010	4521,6	11104	407204
Produkcja urządzeń elektrycznych	2009	485,0	2204	220066
	2010	519,7	2455	211701
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	2009	1789,8	6388	280176
	2010	1791,0	5785	309586
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	2009	836,4	2271	368289
	2010	837,0	2228	375679
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	2009	4427,1	12317	359432
	2010	2864,2	8359	342652

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Mierzona wartością produkcji sprzedanej w cenach bieżących na 1 zatrudnionego.

Tabl. 1. Podstawowe dane o przemyśle ^a według sekcji i działów (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Produkcja sprzedana (ceny bieżące) z mln zł	Przeciętne zatrudnienie	Wydajność pracy w zł ^b
Przetwórstwo przemysłowe (dok.):				
w tym:				
Produkcja mebli	2009	1019,6	7718	132113
	2010	1010,4	7445	135715
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	2009	1353,0	6392	211667
	2010	1308,3	6896	189717
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	2009	4352,0	13424	324197
	2010	4736,6	12578	376582

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Mierzona wartością produkcji sprzedanej w cenach bieżących na 1 zatrudnionego.

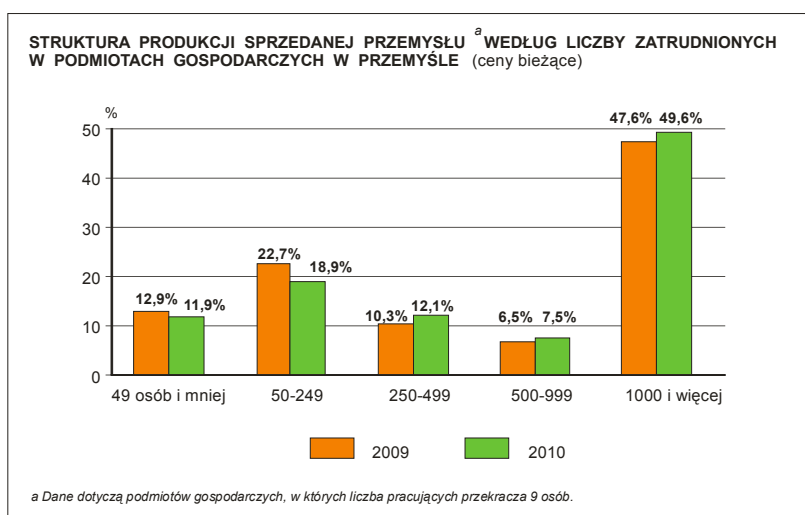
W strukturze produkcji sprzedanej przemysłu ogółem w województwie pomorskim w 2010 r. największy udział – 89,2% miały przedsiębiorstwa z sekcji przetwórstwo przemysłowe (w 2009 r. odpowiednio 88,7%), wśród których, podobnie jak przed rokiem, pod względem wartości produkcji sprzedanej dominowały jednostki zajmujące się produkcją koksu i produktów rafinacji ropy naftowej. Udział sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę zmniejszył się o 0,6 pkt procentowego w stosunku do 2009 r. i osiągnął 8,0%.

W 2010 r. w strukturze podmiotów gospodarczych prowadzących działalność przemysłową (w których liczba pracujących przekracza 9 osób) według liczby zatrudnionych przeważały podmioty zatrudniające 49 i mniej osób (74,1% ogółu jednostek prowadzących działalność przemysłową), jednak produkcja

sprzedana tych jednostek stanowiła zaledwie 11,9% całej produkcji przemysłu województwa. Produkcja sprzedana podmiotów o zatrudnieniu 50-249 osób (stanowiących 21,4% ogółu tego typu podmiotów) wyniosła 18,9% ogółu produkcji sprzedanej. Największy udział (49,6%) w produkcji sprzedanej zrealizowanej przez podmioty mające siedzibę na terenie województwa pomorskiego miały firmy zatrudniające powyżej 1000 osób (mimo niewielkiego udziału ilościowego tych podmiotów – 0,7%).

Najwyższą wartość produkcji sprzedanej (w cenach bieżących) osiągnęły podmioty mające siedzibę w Gdańsku – 30552,1 mln zł (51,9% ogółu w województwie) oraz w powiatach kwidzyńskim – 4841,8 mln zł (odpowiednio 8,2%) i tczewskim – 4424,5 mln zł (7,5%). Najniższe wartości przychodów w przedsiębiorstwach odnotowano natomiast w powiatach: nowodworskim – 169,9 mln zł (0,3% ogółu w województwie), sztumskim – 239,9 mln zł (odpowiednio 0,4%) oraz w Sopocie – 301,6 mln zł (0,5%).

W województwie pomorskim spośród wyrobów produkowanych ¹ przez przedsiębiorstwa zatrudniające powyżej 9 osób znaczny udział w produkcji krajowej miały m.in.: ryby morskie całe mrożone (48,6%); śledzie wędzone (42,6%); urządzenia klimatyzacyjne (31,6%); okna i drzwi, ościeżnice i progi drewniane (21,1%); a także papier i tektura (20,3%).

¹ Dane o produkcji wyrobów obejmują również działalność podmiotów produkujących wyroby przemysłowe, a zaliczanych do innych sekcji niż: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Liczba środków automatyzacji procesów produkcyjnych w przemyśle jest wskaźnikiem określającym zaawansowanie technologiczne przedsiębiorstw i mającym duży wpływ na wydajność pracy.

W 2010 r. w województwie pomorskim nastąpiło zwiększenie liczby środków automatyzacji procesów produkcyjnych zainstalowanych w przedsiębiorstwach przemysłowych o liczbie pracujących powyżej 9 osób (z wyjątkiem komputerów do sterowania i regulacji procesami technologicznymi). W stosunku do 2009 r. w największym stopniu zwiększyła się liczba linii produkcyjnych sterowanych komputerem (o 32,0%), w tym zwłaszcza w przedsiębiorstwach produkujących artykuły spożywcze (o 134,6%) oraz wyroby z gumy i tworzyw sztucznych (o 86,3%). Liczba zainstalowanych w tych przedsiębiorstwach tego typu linii produkcyjnych stanowiła 30,2% ogółu zainstalowanych w przedsiębiorstwach przemysłowych województwa. W mniejszym stopniu (o 3,0%) wzrosła liczba robotów i manipulatorów przemysłowych, a największe zwiększenie ich liczby nastąpiło w przedsiębiorstwach produkujących wyroby z metali (o 12 szt.), natomiast w firmach produkujących komputery, wyroby elektroniczne i optyczne odnotowano znaczący spadek tego typu środków automatyzacji – o 27 szt. W 2010 r. największy udział w liczbie zainstalowanych robotów i manipulatorów przemysłowych w przemyśle ogółem (62,7%) miały przedsiębiorstwa produkujące wyroby z gumy i tworzyw sztucznych (w 2009 r. odpowiednio 64,5%).

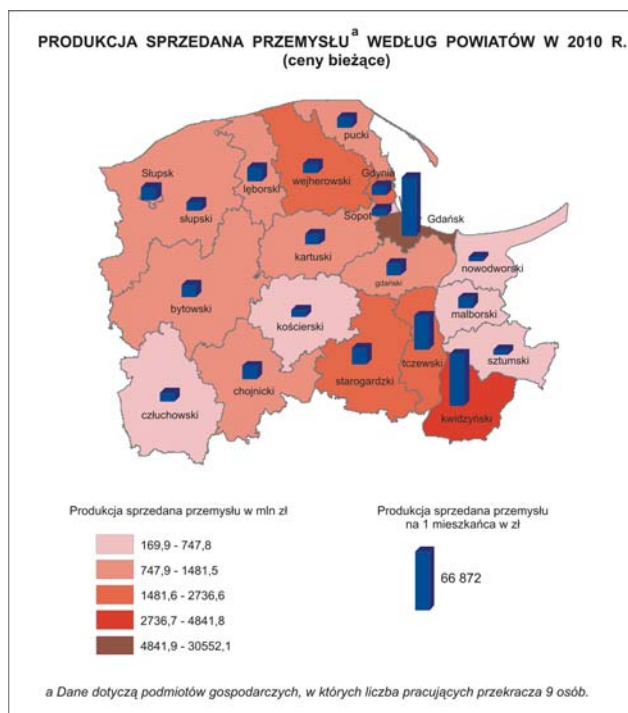
W omawianym okresie zanotowano spadek (o 6,5 %) liczby komputerów do sterowania i regulacji procesami technologicznymi, z których 27,3% używanych było w przedsiębiorstwach produkujących komputery, wyroby elektroniczne i optyczne (w 2009 r. odpowiednio 22,8%).

Tabl. 2. Środki automatyzacji procesów produkcyjnych w przemyśle^a

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE		Linie produkcyjne		Centra obróbkowe	Roboty i manipulatory przemysłowe		Komputery ^b
		automatyczne	sterowane komputerem		ogółem	w tym roboty	
		w szt					
OGÓŁEM	2009	691	597	357	203	133	2077
	2010	797	788	370	209	147	1943
w tym:							
Przetwórstwo przemysłowe	2009	677	572	357	203	133	1944
	2010	778	760	370	209	147	1828
w tym:							
Produkcja artykułów spożywczych	2009	98	26	-	5	5	92
	2010	114	61	1	3	2	58
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	2009	35	7	-	-	-	1
	2010	27	8	1	-	-	19
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	2009	70	95	8	131	80	47
	2010	98	177	23	131	91	78
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	2009	37	66	8	6	6	38
	2010	38	86	7	6	6	38
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	2009	89	122	83	21	13	61
	2010	96	73	102	33	21	33
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	2009	39	44	8	35	28	473
	2010	37	52	10	8	8	530
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	2009	20	10	81	-	-	29
	2010	11	8	39	-	-	22
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	2009	5	20	1	-	-	119
	2010	11	13	6	3	2	105
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ	2009	4	16	-	-	-	128
	2010	7	19	-	-	-	104

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Komputery do sterowania i regulacji procesami technologicznymi.

W 2010 r. w województwie pomorskim nakłady na działalność innowacyjną w zakresie innowacji produktowych i procesowych poniosło 12,6% badanych przedsiębiorstw przemysłowych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób (w 2009 r. odpowiednio 15,5%), a ich wartość wyniosła 1909,7 mln zł i stanowiła 8,0% ogólnej wartości nakładów poniesionych przez przedsiębiorstwa w kraju. Ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej nie ma możliwości zaprezentowania porównania wspomnianych wartości z danymi za 2009 r.

Największe wydatki na działalność innowacyjną w przemyśle w 2010 r. odnotowano w przedsiębiorstwach produkujących koks i produkty rafinacji ropy naftowej; pozostały sprzęt transportowy; komputery, wyroby elektroniczne i optyczne; oraz zajmujących się produkcją wyrobów farmaceutycznych, których udział w nakładach ogółem na działalność innowacyjną w przemyśle w województwie pomorskim osiągnął blisko 70%. Nakłady na działalność innowacyjną w sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę osiągnęły w 2010 r. poziom 29,2 mln zł i były o 59,5% niższe od poniesionych w 2009 r.

Tabl. 3. Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle^a (ceny bieżące)

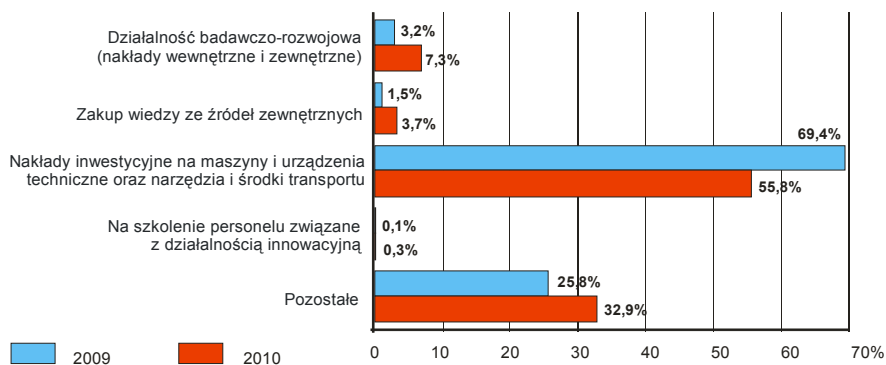
WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym nakłady						
		na działalność badawczą i rozwojową	na zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych	inwestycyjne			na szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną	na marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów
				na budynki i budowle oraz grunty	na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu			
					razem	w tym z importu		
w tys. zł								
OGÓŁEM 2010	1909712	138937	71373	534763	1065436	284863	4842	49689
w tym:								
Przetwórstwo przemysłowe 2010	1735446	138735	64532	424049	1015048	284863	4535	49653
Produkcja artykułów spożywczych ... 2009	34809	657	6	5875	17361	1436	225	4994
..... 2010	58521	3432	100	32035	9620	1873	122	11651
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych 2009	6170	2592	17	955	2426	514	3	68
..... 2010	11994	3519	8	2872	5246	941	17	71
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych 2009	47457	11305	-	5420	29628	7311	46	-
..... 2010	24397	10746	213	16	12958	3510	96	142
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych 2009	12907	414	2	1818	10672	3277	-	-
..... 2010	5722	519	1	21	5181	1265	-	-
Produkcja wyrobów z metali ^Δ 2009	28750	1551	-	-	25941	8513	112	552
..... 2010	60333	3559	1020	29055	22607	2098	737	757
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych 2009	64255	32538	-	4142	16258	2631	1413	1436
..... 2010	182390	29485	1990	15159	127405	1815	1458	1532
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ 2009	23373	15251	1	2670	4279	27	56	437
..... 2010	30941	5504	27	16777	6656	671	139	120
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń 2009	13312	283	49	262	12001	8834	70	57
..... 2010	44630	3599	49	7376	32841	4931	127	156
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ 2009	72126	45	354	33659	33671	261	378	-
..... 2010	29188	202	6841	3192	13119	-	298	-

a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

W 2010 r. wśród ogółu badanych podmiotów odsetek przedsiębiorstw posiadających od 10 do 49 pracowników, które poniosły nakłady na działalność innowacyjną, kształtował się na poziomie 7,6% (w 2009 r. – 10,3%), w grupie przedsiębiorstw mających 50-249 pracowników udział przedsiębiorstw innowacyjnych wyniósł 19,7% (przed rokiem 23,3%), a w grupie przedsiębiorstw o liczbie pracujących 250 i więcej osób – 54,1% (odpowiednio 50,6%).

W województwie pomorskim w 2010 r. uzyskiwanie przychodów ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych wprowadzonych na rynek w latach 2008-2010 deklarowało 10,6% badanych przedsiębiorstw przemysłowych posiadających 9 i więcej pracujących, w tym 6,3% przedsiębiorstw deklarowała uzyskanie przychodów ze sprzedaży produktów nowych dla rynku.

STRUKTURA NAKŁADÓW NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W ZAKRESIE INNOWACJI PRODUKTYWYCH I PROCESOWYCH W PRZEMYSŁE^a WEDŁUG RODZAJU DZIAŁALNOŚCI INNOWACYJNEJ

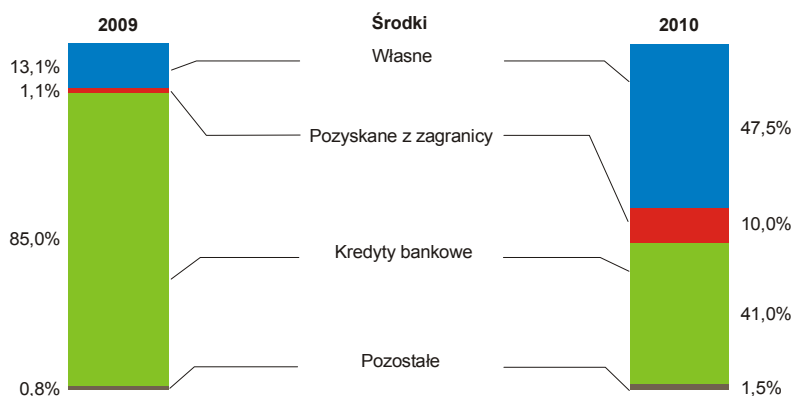
a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

W strukturze nakładów na działalność innowacyjną w przemyśle w 2010 r. nadal dominowały nakłady inwestycyjne na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu, których udział wyniósł 55,8% (w 2009 r. odpowiednio 69,4%). Utrzymujący się stosunkowo duży udział nakładów na inwestycje, zwłaszcza na zakup maszyn i urządzeń technicznych, wskazuje na to, że przedsiębiorstwa, starając się jak najszybciej zmniejszyć tzw. lukę technologiczną dzielącą poziom ich produkcji od poziomu produkcji w krajach wysoko rozwiniętych, wprowadzają innowacje głównie przez absorpcję z zewnątrz tzw. technologii materialnej. Z nakładów poniesionych na zakup maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi oraz środków transportu 26,7% przeznaczono na zakup z importu (w 2009 r. – 73,3%).

Pozytywną tendencją jest zwiększenie w nakładach ogółem na działalność innowacyjną udziału istotnych dla tego rodzaju działalności nakładów na działalność badawczo-rozwojową, które w 2010 r. stanowiły 7,3% (w 2009 r. było to 3,2%).

W 2010 r. wystąpiła istotna zmiana w finansowaniu działalności innowacyjnej przez podmioty gospodarcze z terenu województwa pomorskiego, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. Kredyty bankowe, które dominowały w 2009 r. (85,0%) częściowo zastąpione zostały środkami własnymi, których udział zwiększył się z 13,1% w 2009 r. do 47,5% w 2010 r. Zmianę głównego źródła finansowania działalności innowacyjnej zanotowano przede wszystkim w przedsiębiorstwach produkujących koks i produkty rafinacji ropy naftowej. Zwiększeniu do 10,0% uległ również udział środków na działalność innowacyjną pozyskanych z zagranicy, co można było zaobserwować głównie wśród przedsiębiorstw zajmujących się gospodarką odpadami; odzyskiem surowców.

STRUKTURA NAKŁADÓW NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W ZAKRESIE INNOWACJI PRODUKTYWYCH I PROCESOWYCH W PRZEMYSŁE^a WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Opracowanie:

Andrzej Sirocki – Pomorski Ośrodek Badań Regionalnych

Redakcja i skład komputerowy:

Mirosława Lindenberg, Agnieszka Sągolewska – Pomorski Ośrodek Badań Regionalnych, Referat Analiz i Opracowań Zbiorczych